Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0410U001379

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-02-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Квіт Наталія Михайлівна

2. Kvit Natalya

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 12.00.03

Назва наукової спеціальності: Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 16-02-2010

Спеціальність за освітою: 8.060101

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: 79000, м. Львів, вул. Університетська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.236.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, 4, м. Київ, Київська обл., 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: 79000, м. Львів, вул. Університетська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.21.01

Тема дисертації:

1. Цивільно-правове регулювання іпотечного кредитування в Україні

2. Civil regulation of mortgage crediting in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розробка науково-теоретичних положень щодо сутності відносин іпотечного кредитування в Україні, що виникають на підставі договору про іпотечний кредит чи кредитного договору, забезпеченим іпотекою, з'ясування правової природи, змісту та правового статусу сторін цих договорів, визначення їх особливостей, а також порядку та обсягу відповідальності сторін цих договірних відносин. Для досягнення сформульованої вище мети поставлено наступні завдання: 1) встановити історичні етапи становлення іпотечного кредитування; 2) проаналізувати основні джерела правового регулювання відносин іпотечного кредитування в Україні; 3) визначити поняття та види іпотечного кредитування; 4) обґрунтувати визначення поняття та провести аналіз правового регулювання системи іпотечного кредитування в Україні та за кордоном, провести їх порівняльний аналіз; 5) дослідити правовий статус суб'єктів іпотечного кредитування; 6) проаналізувати правовий режим іпотечних цінних паперів як одного з елементів механізму здійснення іпотечного кредитування; 7) дослідити договірне регулювання іпотечного кредитування, зокрема, визначити правову природу договору про іпотечний кредит

та провести аналіз особливостей його укладення; 8) встановити підстави та види цивільно-правової відповідальності сторін за невиконання чи неналежне виконання договору про іпотечний кредит. Об'єктом дослідження є правові відносини, які виникають у зв'язку з наданням іпотечного кредиту на підставі договору про іпотечний кредит чи кредитного договору, забезпеченого іпотекою. Предметом дослідження є акти цивільного законодавства України, що регулюють іпотечні кредитні відносини, а також договір про іпотечний кредит чи кредитний договір, забезпечений іпотекою, як правова форма надання іпотечного кредиту. Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складають філософські, загальнонаукові та спеціально-юридичні методи. Зокрема, історико-правовий метод застосовувався для проведення історичного екскурсу виникнення та розвитку іпотечного кредитування і його правового регулювання. Порівняльно-правовий метод застосовувався як для аналізу зарубіжного досвіду регулювання іпотечного кредитування в першому розділі роботи, так і для порівняння норм вітчизняного законодавства. Системно-структурний підхід було застосовано під час дослідження системи іпотечного кредитування, її суб'єктів, проведення класифікацій видів іпотечного кредитування та видів систем іпотечного кредитування. Логічні методи, зокрема, методи аналізу та синтезу, застосовувалися протягом усього дисертаційного дослідження для аналізу правового регулювання відносин іпотечного кредитування, а за допомогою синтезу робилися висновки на основі проведеного аналізу. Наукова новизна одержаних результатів. Робота є одним із перших комплексних наукових досліджень теоретичних і практичних проблем цивільно-правового регулювання іпотечного кредитування в Україні на основі положень Цивільного кодексу України та інших спеціальних нормативно-правових актів. За результатом проведеного дослідження обґрунтовано і сформульовано основні науково-теоретичні висновки і пропозиції, в яких міститься наукова новизна положень дисертаційного дослідження, які виносяться на захист: вперше: - обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення відповідного способу оформлення договорів щодо іпотечного кредитування, в залежності від виду іпотечного кредиту. Автор пропонує поділ іпотечного кредиту на два види в залежності від способу його оформлення та цільового призначення, а саме: іпотечний кредит, що надається для придбання, будівництва, ремонту чи реконструкції житла (іпотечний житловий кредит), який має оформлятися виключно договором про іпотечний кредит, оскільки для вищезазначеного договору законодавством передбачені особливі умови, що викликані специфікою даних відносин, та іпотечний кредит, що надається на інші цілі, наприклад, для здійснення підприємницької діяльності (іпотечний комерційний кредит), який може оформлятися шляхом укладення кредитного та іпотечного договорів. - визначене співвідношення між кредитним договором та договором про іпотечний борг (кредит). Зокрема, кредитний договір виступає родовим поняттям, а договір про іпотечний борг (кредит) - видовим. Тому запропоновано передбачити Цивільним кодексом України цей різновид кредитного договору в рамках параграфу про кредитний договір, давши його визначення; - обґрунтовано доцільність використання у законодавстві уніфікованого понятійного апарату щодо назви сторін договору про іпотечний кредит. Замість термінів "боржник" чи "позичальник-іпотекодавець" - "іпотечний позичальник" та замість "кредитодавець" чи "іпотечний кредитор" - "іпотечний кредитодавець". Такі назви узгоджуються із назвами сторін кредитного договору, що зокрема вживаються у Цивільному кодексі України та інших нормативно-правових актах, а також застосування приставки "іпотечний" відображає особливість правового статусу сторін даного договору; - запропоновано уніфікувати термінологічний апарат законодавства про іпотеку та іпотечне кредитування з Цивільним кодексом України, зокрема, замість терміну "майнові права на нерухомість, будівництво якої незавершене" у Законі України "Про іпотеку" та Законі України "Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати" використовувати термін "майнові права на об'єкт незавершеного будівництва"; удосконалено: - визначення поняття іпотечного кредитування як правовідносин, що виникають між учасниками ринку іпотечного кредитування з приводу видачі, продажу та обслуговування іпотечних кредитів; - визначення поняття "іпотечний кредит" як грошового зобов'язання, яке виникає між іпотечним кредитодавцем (банком чи небанківською фінансовою установою) та іпотечним позичальником з метою задоволення певних його потреб (цільове призначення) на підставі договору про іпотечний кредит, що містить умову про забезпечення іпотекою чи кредитного договору, забезпеченого іпотекою майна, що є у

власності іпотечного позичальника чи майнового поручителя, або іпотекою документально підтверджених майнових прав, пов'язаних з нерухомістю; - правове регулювання заставної як інструменту іпотечного кредитування. Зокрема, обґрунтовано необхідність усунути невідповідність норм Закону України "Про іпотеку" та "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо віднесення заставної до іпотечних цінних паперів шляхом внесення змін до частини 1 статті 20 Закону України "Про іпотеку", а саме: "Заставна - це іпотечний цінний папір, який засвідчує безумовне право його власника на отримання від боржника виконання за основним зобов'язанням, за умови, що воно підлягає виконанню в грошовій формі, а в разі невиконання основного зобов'язання - право звернути стягнення на предмет іпотеки"; - визначення договору про іпотечний кредит, яке автор визначає як домовленість між іпотечним кредитодавцем та іпотечним позичальником про надання кредиту за кредитним договором, виконання якого забезпечене іпотекою; - перелік істотних умов договору про іпотечний кредит. Автор вважає, що до змісту договору про іпотечний кредит мають бути включені умови про: суму основного зобов'язання, строки та розміри платежів за договором з урахуванням інфляційного застереження; інфляційне застереження; строк дії договору; цільове використання іпотечного кредиту; умови і порядок дострокового виконання основного зобов'язання; наслідки невиконання чи неналежного виконання зобов'язань сторонами; забезпечення виконання основного зобов'язання іпотекою; страхування ризиків невиконання чи неналежного виконання зобов'язання іпотечним позичальником та інші умови, які за погодженням сторін є істотними; - законодавче положення про правовий статус ломбардів щодо можливості надання ними іпотечних кредитів, виклавши визначення, дане в п. 1.2. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, в такій редакції: "Ломбард - це фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів під заставу рухомого майна (заклад) на визначений строк і під процент та надання супутніх послуг ломбарду". Аналогічні зміни необхідно також внести і до визначення, даного в проекті Закону України "Про ломбарди і ломбардну діяльність"; дістало подальшого розвитку: - положення щодо визначення поняття "система іпотечного кредитування". Запропоновано під системою іпотечного кредитування розуміти сукупність взаємопов'язаних між собою елементів (суб'єктів іпотечного кредитування), які взаємодіють за допомогою механізму функціонування іпотечних кредитних відносин (іпотечного механізму), основною метою якого є здійснення; - положення про те, що майнові права на об'єкт незавершеного будівництва виступають окремим предметом іпотечного договору. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що воно дає змогу оцінити перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні, сформулювати пропозиції щодо вдосконалення законодавства та судової практики у цій галузі, а також використовувати їх при підготовці комплексних (у тому числі і державних) програм, пов'язаних зі здійсненням іпотечного кредитування фізичних осіб, а також довготермінового іпотечного кредитування юридичних осіб. Висновки дисертаційного дослідження можуть бути використані у законопроектній роботі в області регулювання іпотечних кредитних відносин, а також у практичній діяльності щодо здійснення іпотечного кредитування. Положення роботи можуть використовуватися при підготовці підручників та навчальних посібників для викладачів і студентів юридичних вузів, а також при викладанні курсу "Цивільне право України" і спецкурсів "Заставне право" та "Правове регулювання кредитних відносин". Апробація результатів дисертації. Теоретичні висновки, сформульовані в дисертації, доповідалися та обговорювалися на конференціях "Римське право і сучасність" (м. Одеса, 19-20 травня 2006р.); Всеукраїнська курсантсько-студентська наукова конференція "Механізм правового регулювання у правоохоронній та правозахисній діяльності в умовах формування громадянського суспільства (Осінні юридичні читання)" (м.Львів, 10 листопада 2006р.); II Міжнародна науково-практична конференція студентів та аспірантів "Проблемні питання цивільного права та господарського права" (м. Харків, 16 лютого 2007р.); Всеукраїнська міжвузівська наукова конференція молодих вчених та аспірантів "Проблеми вдосконалення правового забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина" (м. Івано-Франківськ, 20 квітня 2007 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні питання реформування правової системи України" (м. Луцьк, 1-2 червня 2007р.); XIV регіональна науково-практична конференція "Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні"

(м. Львів, 6 лютого 2008р.); Міжнародна науково-практична конференція "Право та економіка: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку" (м. Одеса, 30 травня 2008р.); XV регіональна науково-практична конференція "Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні" (м. Львів, 4-5 лютого 2008р.). Публікації. Основні положення дисертації викладені у 12 публікаціях, у тому числі у 4 наукових статтях, 3 з яких опубліковано у фахових виданнях, перелік яких затверджений ВАК України, та у 8 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

2. The dissertation is dedicated to the civil-law regulation of mortgage crediting in Ukraine. The author examines the question of evolution of the mortgage crediting regulation origins in Ukraine and abroad and also the mortgage crediting and mortgage credit notion. The functioning of mortgage crediting system is analyzed on the bases of its notion and structure. The author also investigates the subjects of mortgage crediting relations and the convenience of their interaction with the help of mortgage machinery (refinancing, securing etc.) The question of mortgage credit contract and credit contract legal nature is considered as well. The most important terms of the mortgage credit contract are defined and the question of mortgage credit objects specificity in mortgage crediting relations is also investigated. The author also considers the basis and the features of the civil responsibility of mortgage credit contract subjects. On the basis of the researches made in the dissertation, the author makes conclusions and suggests some propositions how to improve the current legislation of Ukraine in the field of mortgage crediting civil regulation of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. КОССАК Володимир Михайлович

2. Kossak V.M.

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кисіль Василь Іванович

2. Кисіль Василь Іванович

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мамчур Людмила Володимирівна

2. Мамчур Людмила Володимирівна

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Семчик Віталій Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Семчик Віталій Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.